

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten.

3.1 Källor och litteratur

Bohrn, Erik och Tuulse, Armin, "Hargs kyrka", ingår i *Sveriges kyrkor Uppland band 2*, Stockholm 1956. *Förkortas nedan Svk*

Kilström, Bengt Ingmar, *Hargs kyrka, Upplands kyrkor 73*, Uppsala 1972.

Riksantikvarieämbetet, utdrag ur byggnadsregistret

Upplandsmuseet, topografiska arkivet.

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1200-talet	Sakristian i sten byggs. Den har förmodligen byggts till en äldre träkyrka på platsen.	Raä, utdrag ur byggnadsregistret
1450-1500	Träkyrkan ersätts av ny rektangulär stenkyrka. Den befintliga sakristian behålls. Ett vapenhus byggs i söder.	Kilström s 4
1719	Kyrkan blev vandaliserad vid ryssarnas härjningståg i Roslagen. Dörrar och fönster slogs sönder och inventarier bortfördes.	Svk s 679
1723	Kyrkan reparerades efter förstörelsen.	Svk s 679
1752	Stor om- och tillbyggnad då den gamla östgaveln revs och ett nytt kor byggdes. Fönstren förstörades och de nuvarande ingångarna byggdes. De medeltida målningarna överkalkades. En del ny inredning tillkom.	Kilström s 5 Svk s 680
1782	Tornet byggdes. Det senmedeltida vapenhuset revs. Klockstapeln från 1646 revs troligen samma år.	Svk s 666, 680
1803	Kyrkans tak byggdes om och det nuvarande mansardtaket tillkom	Kilström s 5
1820	Tornets övre del och tornetaket reparerades.	Svk s 680
1904-05	Kyrkan restaurerades under ledning av arkitekt C. A. Ekholm med Ernst Dahl som konservator. De medeltida kalkmålningarna togs fram och kopierades varvid de åter putsades över och nya målningar gjordes med de gamla som förebild. Nytt dekormåleri i koret utfördes efter förslag av arkitekt G. Lindgren. Ny bänkinredning insattes. De gamla bänkarnas gavlar och dörrar sattes upp som väggpanel. Keramiska golvplattor, tiles, i schackrutigt svartvittmönster lades in i koret och nytt brädgolv lades i mittgång. Läktarbarriären från 1670 ersattes av en nygotisk dito. Ny orgel placerades på läktaren. Ny altarring tillverkades.	Svk 680, Kilström s 6f
1945	Tillbyggnad av orgeln	Upplandsmuseet

1953	Ny genomgripande restaurering av kyrkans interiör. Den gick i återställandets tecken och sopade bort 1904 års insatser. Arkitekt var Ärland Norén och konservator Sven Carlsson. Medeltidens kalkmålingar togs fram och konserverades. De gamla bänkgavlarna och dörrarna återinsattes liksom den gamla läktarbarriären. 1700-talsfärgerna på altaranordningen, predikstolen och dopställ skrapades fram. Elektrisk värmeanläggning installerades. Golv i kor och mittgång belades med tegel. Nya innanfönster med glas i blyspröjs insattes. Orgeln utökades.	Kilström s 8
1963	Byggnadsstyrelsen ger tillstånd till yttre renovering av kyrkan enligt beskrivning av arkitekt Bengt Härlin.	Upplands- museet
1985	Riksantikvarieämbetet ger tillstånd till byte av taktäckningsmaterial från järnplåt till kopparplåt.	Upplands- museet
1989	Riksantikvarieämbetet ger tillstånd till restaurering av orgeln efter förslag av Åkerman & Lund. Tillbyggnaden från 1945 togs bort och orginaldispositionen från 1905 återställdes. Mariaskåpet från 1400-talet konserveras av konservator Sven Olof Carlsson	Upplands- museet
1991	Riksantikvarieämbetet ger tillstånd till invändig rengöring av puts samt konservering av inventarier. Program upprättat av konservator Sven Olof Carlsson som utförde konserveringen samma år. Arbetet omfattade rengöring av puts i koret och sakristian samt rengöring och konservering av altaruppsats och predikstol.	Upplands- museet
2003	Putslagning och kalkavfärgning på kyrktornet.	Upplands- museet
2004	Rökdetektor monteras i långhuset.	Upplands- museet